

Criteris específics de correcció i qualificació per ser fets públics un cop finalitzades les proves **Història de l'Art**

SÈRIE 1

Observacions generals:

- Cal tenir en compte que el solucionari no esgota totes les respostes correctes.

5 punts	EXERCICI 1
	Francisco de Goya, <i>Els afusellaments</i>, o <i>El 3 de maig a Madrid</i>
1 punt	Fitxa o esquema de comentari
	Cal valorar que l'articulació sigui lògica i que no falti cap dels blocs fonamentals que ara es detallen: <ul style="list-style-type: none"> - Fitxa tècnica (no cal desenvolupar-la). - Context històric i cultural. - Lectura formal i anàlisi estilística. - Interpretació conceptual.
0'50 0'50	Puntuació: <ul style="list-style-type: none"> - Per l'existència dels quatre blocs, encara que no estiguin explicitats. - En funció del grau de detall.

Criteris específics de correcció i qualificació per ser fets públics un cop finalitzades les proves

Història de l'Art

4 punts	Desenvolupament del comentari	
1 punt	Context històric i cultural	
	0'25	<p>Datació:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1814 (primer terç / 1er quart s. XIX) - S'admet primera meitat del s. XIX.
	0'75	<p>Context històric i cultural [5 ítems correctes]:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Revolució francesa i revolució industrial. - Enderrocament de l'Antic Règim a molts països europeus. - Naixement d'una consciència nacional a Europa i Amèrica Llatina. - La irrupció de la Il·lustració a Espanya. - La Guerra del Francès. - La Constitució de Cadis, 1812. - El regnat de Ferran VII. - Del neoclassicisme al preludi del romanticisme. - La singularitat de Francisco de Goya: pintor de cort, cronista de guerra (sèrie dels <i>Desastres de la Guerra</i>), la irrupció de la subjectivitat, la llibertat artística... - Evolució musical del classicisme al romanticisme. - Comparació del pintor espanyol amb el compositor Beethoven.
2 punts	Lectura formal i anàlisi estilística	
	1'75	<p>Característiques formals [6 ítems]:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pintura a l'oli sobre tela. - Escena en penombra. Existència de clarobscur. - Un ús intencionat de la llum. - Predomini del color damunt la línia. - Pinzellades llargues i dramàtiques. - Contenció cromàtica. - Construcció de la profunditat per mitjà de dues línies diagonals. - Assenyalar el protagonisme compositiu: home amb els braços oberts. - La distribució dels diferents grups de personatges: esquerra i dreta. - Dinamisme implícit. - Expressionisme dels personatges amb la seva gesticulació. - Voluntat de construcció d'una escena dramàtica i macabra. <p>Antecedents i influències:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Influència de l'escola pictòrica espanyola del Sis-cents. - Influència de la pintura del barroc europeu (clarobscur).
	0'25	<p>Estil:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Romanticisme, goyesc (autor de classificació difícil). - Evolució del neoclassicisme al romanticisme (s'admet).

Criteris específics de correcció i qualificació per ser fets públics un cop finalitzades les proves **Història de l'Art**

1 punt	Interpretació conceptual	
	0'50	Tema: <ul style="list-style-type: none"> - Pintura d'història. Explicar el fet històric de Madrid. - Relació de la pintura amb <i>La càrrega dels mamelucs</i>.
	0'50	Significat i funció: <ul style="list-style-type: none"> - Un clam als principis de llibertat i una condemna a l'opressió i la injustícia. - La crueltat de la guerra. - La inconformitat humana davant la brutalitat i la injustícia. - L'heroisme dels afusellats anònims. - La follia de la violència - Un testimoni antibel·licista. Fortuna visual o transcendència artística: <ul style="list-style-type: none"> - Manet: <i>L'afusellament de Maximilià</i> - Picasso: <i>La matança de Corea</i>. - Obra de referència internacional per a la pintura d'història i de denúncia.

Criteris específics de correcció i qualificació per ser fets públics un cop finalitzades les proves **Història de l'Art**

5 punts	EXERCICI 2	
	Louise Bourgeois, <i>Maman</i>. Bilbao	
1 punt	Fitxa o esquema de comentari	
	<p>Cal valorar que el desenvolupament sigui coherent i que no falti cap dels blocs fonamentals que ara es detallen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fitxa tècnica (no desenvolupar-la). - Context històric i cultural. - Lectura formal i anàlisi estilística. - Interpretació conceptual. <p>Puntuació:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Existència dels quatre blocs, encara que no estiguin explicitats. - En funció del grau de detall. 	
0'50 0'50		
4 punts	Desenvolupa aquest esquema de comentari	
1 punt	Context històric i cultural	
	0'25	<p>Datació:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1999 (s'admet segona meitat del segle XX o primera del segle XXI). - Una sèrie concebuda a la dècada dels 90 amb diverses versions. <ul style="list-style-type: none"> o Presentació a la Tate Gallery de Londres (2000), Turbine Hall. o La imatge correspon a la del Guggenheim de Bilbao.
	0'75	<p>Context històric i cultural [5 ítems correctes]:</p> <ul style="list-style-type: none"> - La fi de la Guerra Freda. - La caiguda del mur de Berlín - Creació de la Comunitat Econòmica Europa. - La postmodernitat. - Els moviments feministes. - La globalització (internet, xarxes socials...) - NYC capital artística del món occidental. - Valoració del procés creatiu i sobretot teòric. - Individualisme creatiu. - Reivindicació dels estudis de gènere. - Auge del disseny industrial.

Criteris específics de correcció i qualificació per ser fets públics un cop finalitzades les proves **Història de l'Art**

2 punts	Lectura formal i anàlisi estilística	
	2	<p>Característiques formals [8 ítems]:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Escultura exempta. - De caràcter públic i urbà. - Acer inoxidable, bronze i marbre. - Expressionista, neoexpressionista, postmodern. - Aranya de mida monumental amb vuit potes gegantines i irregulars. - Potes amb làmines de bronze. - Bronze amb patina de color negre. - Cos central de planxa metàl·lica amb rocs de marbre que simulen ous. - Recerca de contrast en els materials usats (color i textura). - Voluntat d'impacte visual. - Contrast entre lleugeresa i monumentalitat. Entre tendresa i brutalitat. <p>Influències rebudes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Expressionisme. - Surrealisme - Frida Kahlo: biografia i obra.
1 punt	Interpretació conceptual	
	0'50	<p>Tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> - L'aranya apareix en l'obra de Bourgeois des de la dècada dels 40. - L'artista crea a partir de sèries temàtiques: aranyes, nines, cèl·lules... - Figuratiu i simbòlic (s'admet al·legòric per estar en els llibres de text).
	0'50	<p>Funció i significació:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aranya com a metàfora de la mare. - Referències autobiogràfiques: la mare de l'artista tenia un taller d'arranjament de tapissos. - Simbolisme d'una mare protectora i alhora destructora. - Reflex de desequilibris emocionals de l'autora. - Reivindicació feminista. - Revifalla de les teories psicoanalítiques en la creació actual.

Criteris específics de correcció i qualificació per ser fets públics un cop finalitzades les proves

Història de l'Art

5 punts		EXERCICI 3
		Panteó, de Roma
a)		Dateu i situeu l'obra en el context històric i cultural corresponent
1 punt	0'25	Datació: <ul style="list-style-type: none"> - ca. 118-128 dC. (vàlid primer terç / 1er quart del segle II dC). - Època imperial romana. - La construcció original, que dona nom a l'obra, es data el 27 aC., en època d'August, i es deu a un dels generals de l'emperador, Agripa (a qui s'al·ludeix en la inscripció). - L'edifici va ser reconstruït en època de l'emperador Adrià (a causa de diversos incendis).
	0'75	Context històric i cultural [5 ítems correctes màxima puntuació]: <ul style="list-style-type: none"> - Divisió de la història de Roma en tres períodes: Monarquia, República i Imperi. - Correspon a l'època imperial romana: lideratge polític i divisió del territori en províncies. - La <i>Pax romana</i> d'August. - Glorificació de l'emperador. - Diversos emperadors provinents de la Bètica. - Art propagandístic al servei del poder i de la figura de l'emperador. - Realització de grans obres públiques. - Splendor de la literatura llatina (Virgili, Horaci, Ovidi...). - Adrià com a promotor de les arts (Villa Adriana –Tívoli–).
b)		Digueu a quin estil pertany aquesta obra i esmenteu tres característiques formals o conceptuals de l'escultura hel·lenística
1 punt	0'25	Estil: <ul style="list-style-type: none"> - romà imperial.
	0'75	Característiques formals o conceptuals de l'escultura hel·lenística [0'25 x ítem]. <ul style="list-style-type: none"> - Teatralitat: màxima expressió en els rostres i extremitats de les figures. - Expressivitat: manifestació dels sentiments (<i>pathos</i>...) - Realisme. Proliferació del retrat i dels grups anecdòtics. - Dinamisme, allunyament de la serenitat i equilibri clàssic. - Representació de l'experiència individual (sensualitat, humor, tendresa), - Interès pel simbolisme i l'al·legoria. - Erudició.

Criteris específics de correcció i qualificació per ser fets públics un cop finalitzades les proves
Història de l'Art

c)		
Analitza la planimetria, l'alçat i el sistema de coberta de l'edifici		
1 punt	0'25	Planta: entrada a través d'un pronaos o pòrtic octàstil, seguit d'un cos intermedi que connecta el pòrtic amb el naos circular, amb el mur obert a diverses capelles.
	0'25	Alçat: les columnes del pòrtic són d'orde corinti, el cos de transició consta de pilastres i el naos o cel·la consta d'un pis amb capelles i fornícules i un segon pis amb finestres, d'on arrenca la cúpula.
	0'50	Coberta: l'element més important del Panteó és la coberta, una cúpula hemisfèrica de 43 metres d'altura amb un òcul central de 9 metres (no cal que esmentin les dimensions). (a més a més) Tècnica constructiva: formigó i combinació de pedres menys pesades en alçària. Influències: <i>tholoi</i> del món grec, arquitectura micènica i arquitectura mesopotàmica (ús de l'arc i la volta).
d)		
Expliqueu la funció i la significació d'aquest conjunt arquitectònic		
1 punt	0'50	Funció: temple dedicat a tots els déus (Pan=tot, Theos=déu), amb set capelles dedicades a les divinitats celestes. La cúpula representava la volta celeste.
	0'50	Significació: la cúpula va esdevenir model a partir del <i>Quattrocento</i> (es poden acceptar citacions a Brunelleschi, Bramante, Miquel Àngel, Palladio...). (a més a més) Pervivència fins a l'actualitat per haver estat convertida en església ja en la baixa antiguitat romana. Fundició i reutilització del bronze del pòrtic en època del barroc.
e)		
Ordeneu de manera cronològica, de més antic a més recent, la seqüència d'imatges que es proposa (cal fer la seqüència completa)		
1 punt	0'25 x 4	La seqüència correcta és la següent 1– 2 – 3 – 4 (REVISAR EN DIRECTE)

Criteris específics de correcció i qualificació per ser fets públics un cop finalitzades les proves

Història de l'Art

5 punts		EXERCICI 4	
		<i>Portalada del monestir de Santa Maria de Ripoll</i>	
a)		Dateu i situeu l'obra en el context històric i cultural corresponent	
1 punt	0'25	Datació: <ul style="list-style-type: none"> - 1150 - 1170 (Segona meitat del segle XII / mitjans segle XII / tercer quart de segle XII).	
	0'75	Context històric i cultural [5 ítems correctes màxima puntuació]: <ul style="list-style-type: none"> - Societat estamental dividida entre privilegiats i no privilegiats. Relacions socials basades en el vassallatge i la servitud. - Sistema econòmic del feudalisme. - Primacia de l'Església. - Desenvolupament de les vies de pelegrinatge a redós de la veneració de les relíquies. - Període dels comtats catalans estructurats a l'entorn del casal de Barcelona. - Gran època dels monestirs i abadies: centres de coneixement. - Orde benedictina i l'abat Oliba amb les seves fundacions (monestir de Ripoll). Dependència posterior del monestir de Ripoll de Sant Víctor de Marsella. - Creació i expansió de l'orde del Císter. - Època d'esplendor de la Catalunya vella.	
b)		Digueu a quin estil pertany aquesta obra i esmenteu tres edificis gòtics	
1 punt	0'25	Estil: <ul style="list-style-type: none"> - Art romànic, o romànic ple.	
	0'25 x 3	Tres obres arquitectòniques del gòtic: <ul style="list-style-type: none"> - Es pot citar qualsevol edifici gòtic. - De tota manera, reproduïm els de la llista: catedral de Nôtre-Dame de Chartres, monestir de Santa Maria de Ripoll, església de Santa Maria del Mar i la llotja dels mercaders o de la seda a València.	

Criteris específics de correcció i qualificació per ser fets públics un cop finalitzades les proves

Història de l'Art

c)	Descriviu la compartimentació dels relleus i almenys tres característiques estilístiques de l'obra	
1 punt	0'25 0'25 x 3	<p>Compartimentació dels relleus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Superposició de sis registres horitzontals sobre un sòcol. - Arquivoltes de mig punt al voltant d'una única porta al centre. <p>Característiques estilístiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sembla inspirar-se en un arc de triomf romà per l'absència de timpà. - Escultura monumental. Subjecció a l'arquitectura. - Utilització de la perspectiva jeràrquica. - Cert <i>horror vacui</i> per la profusió i extensió decorativa i figurativa. - Influència de l'anomenada Bíblia de Ripoll.
d)	Esmenteu el tema i els principals grups iconogràfics. Expliqueu la funció d'aquestes façanes esculpides	
1 punt	0'25 0'50 0'25	<p>Tema:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tema bíblic amb la incorporació d'algunes sèries profanes a les arquivoltes i muntants. <p>Principals grups iconogràfics:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Programa iconogràfic de complexitat i debat historiogràfic encara obert. - Principals grups temàtics amb la seva ubicació: <ul style="list-style-type: none"> o Fris superior: Pantocràtor, part Tetramorf (Marc i Joan), part ancians Apocalipsi. o Segon fris: part Tetramorf (Marc i Lluc), ancians Apocalipsi, profetes... o Tercer i quart fris: l'Èxode i escenes del cicle dels Reis. o Cinquè: 10 figures emmarcades per arcs de mig punt (Moisés, David...) o Sisè: bestiari, animals fantàstics (Visions del llibre de Daniel). o Muntants: Sant Pere i Sant Pau. o Arquivoltes: signes zodiacals, històries de sant Pere i sant Pau, escenes de profetes, menologi (cicle dels mesos...), crist en majestat. <p>Funció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Biblia pauperum</i>: predicar davant les imatges / recordar les sagrades escriptures gràcies a les imatges. - Arc de triomf a Déu en majestat. <p>(a més a més) Actualment és un monument. Símbol del catalanisme polític. Restauració del monestir per l'arquitecte Elias Rogent [influència en la seva pròpia creació arquitectònica. Portalada amb problemes de conservació i recent restauració.</p>

Criteris específics de correcció i qualificació per ser fets públics un cop finalitzades les proves **Història de l'Art**

e)	Assenyalau els QUATRE conceptes que no es corresponen amb la pintura que reproduïm a continuació	
1 punt	0'25 x encert	<p>(conceptes a eliminar)</p> <ul style="list-style-type: none"> Idealisme Pintura al fresc Temàtica mitològica Romànic

Criteris específics de correcció i qualificació per ser fets públics un cop finalitzades les proves

Història de l'Art

5 punts		EXERCICI 5
<i>La mort de la Verge, de Caravaggio</i>		
a) Dateu i situeu l'obra en el context històric i cultural corresponent		
1 punt	0'25	Datació: <ul style="list-style-type: none"> - Comanda 1601 i execució entre 1605-1606 [primer quart o primer terç del segle XVII]. S'admet fins a primera meitat del segle XVII. - Abans del 1610, quan mor el pintor.
	0'75	Context històric i cultural [5 ítems correctes tot]: <ul style="list-style-type: none"> - Divisió d'Europa entre l'església de Roma i les confessions protestants. - La reformulació del catolicisme (contrareforma). - Les grans figures de la Contrareforma (Carles Borromeu, Ignasi de Loiola, Felip Neri, Teresa de Jesús...) - Període de les grans monarquies europees. - Construcció dels estats-nació (Roma com a capital del catolicisme). - Formació de nous països (Províncies Unides del Nord). - Aparició de les potències marítimes. - Consolidació de la colonització del Nou Món. - Defensa de la teoria heliocèntrica per Galileu Galilei. - Filosofia de Descartes. - Segle d'or de les lletres en diversos països europeus: França, Anglaterra, Espanya. - Inici de la música del barroc: Palestrina, Monteverdi...
b) Digueu a quin estil pertany la pintura, i esmenteu tres característiques de l'arquitectura d'aquest estil		
1 punt	0'25	Estil: <ul style="list-style-type: none"> - Barroc. Naturalisme.
	0'75	Tres característiques de l'arquitectura del barroc [0'25 x 3]: <ul style="list-style-type: none"> - Concepció d'un espai especulatiu i unitari. - Predomini de la línia corba. - Plantes centralitzades i mixtilínies. - Mur ondulant. - Voltes i cúpules mixtilínies, capritxoses. - Moviment – dinamisme (en planta, en alçat, en cobertes...). - Unió de totes les arts.

Criteris específics de correcció i qualificació per ser fets públics un cop finalitzades les proves **Història de l'Art**

c)	Descriviu les característiques formals que defineixen l'estil de Caravaggio [1 punt]	
1 punt	0'20 x 5	Algunes de les característiques: <ul style="list-style-type: none"> - Neutralitat o abstracció de l'espai que envolta l'acció. - Tancament de l'escena. - Concepció teatral. - Protagonisme de les figures. - Predomini del color damunt del dibuix. - Forts contrastos lumínics. - Utilització intencionada del clarobscur. - Composició unitària a través de l'encreuament de dues diagonals. - Realisme pictòric. - Utilització de models quotidians. - Expressionisme dramàtic en els gestos. - Representació del moment culminant de l'acció.
d)	Expliqueu el tema, la funció i la significació de l'obra [1 punt]	
1 punt	0'50	Tema: <ul style="list-style-type: none"> - Temàtica cristiana. - A la Bíblia no apareix la mort, la dormició o el trànsit de la Verge. - Tema provinent dels evangelis apòcrifs. - Temàtica freqüent a l'església ortodoxa (<i>Koimesis</i>) i habitual a Occident a partir del gòtic, ja que fomenta la imatge humana de Crist.
	0'25	Funció: <ul style="list-style-type: none"> - Pintura d'altar. - Anava destinada a una capella de l'església carmelitana de Santa Maria della Scala a Roma. - Comanda de l'advocat Laerzio Cherubini da Norcia. - Funció devota del comitent i dels creients. - Fomentar l'oració o pregària.
	0'25	Significació: <ul style="list-style-type: none"> - Una de les obres de Caravaggio que fou rebutjada. - La societat i alguns sectors de l'Església no compartien el seu naturalisme exacerbant amb la utilització de models humils i el tractament quotidià de l'escena. - S'oposava al decòrum establert. - Possible utilització del cadàver d'una dona ofegada al riu com a model. - Rubens recomanà la compra de l'obra al duc de Màntua, Vincenzo Gonzaga.

Criteris específics de correcció i qualificació per ser fets públics un cop finalitzades les proves **Història de l'Art**

e)		Definiu els dos conceptes que es proposen amb l'ajut de l'obra reproduïda
1 punt	0'50	Volta de canó: <ul style="list-style-type: none"> - És la prolongació d'un arc de mig punt longitudinalment. En l'obra de Rafael centra la falsa arquitectura i mostra l'intradós decorat amb cassetons. Era usada a la Roma clàssica i és un tret clar de la voluntat de recuperar el model de l'antiguitat durant el Renaixement.
	0'50	Perspectiva lineal o artificial: <ul style="list-style-type: none"> - Consisteix a representar la profunditat en un pla a partir de la visió humana, i és per tant una bona mostra de l'antropocentrisme que caracteritza el Renaixement. Es fonamenta en la col·locació i la distància respecte a l'objecte a representar. En aquest cas és de tipus cèntric i el punt de fuga es troba rere les figures d'Aristòtil i Plató. Esdevé el sistema de representació gràfica de la profunditat més emprat a Europa fins al segle XIX.